

AJÁNLÁSOK

TANÁCS

A TANÁCS AJÁNLÁSA

(2017. május 22.)

az egész életen át tartó tanulás európai képesítési keretrendszeréről, valamint az egész életen át tartó tanulás európai képesítési keretrendszerének létrehozásáról szóló 2008. április 23-i európai parlamenti és tanácsi ajánlás hatályon kívül helyezéséről

(2017/C 189/03)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 165. és 166. cikkére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

mivel:

- (1) A képesítések számos különböző célt szolgálnak. Megmutatják a munkáltatók számára, hogy elvileg mit tud és mit képes elvégezni a képzés birtokosa („tanulási eredmények”). Előfeltételei lehetnek bizonyos szabályozott szakmák végzésének. Segítik az oktatási és képzési hatóságokat és szolgáltatókat abban, hogy meghatározzák az adott egyén által megszerzett tanulási eredmények szintjét és tartalmát. Fontosak továbbá az egyén számára személyes eredményeinek bemutatásához. A képesítések ezért fontos szerepet játszanak a foglalkoztathatóság növelésében, valamint a mobilitás és a továbbtanulásban való részvétel megkönnyítésében.
- (2) A képesítések egy adott illetékes hatóság által elvégzett értékelési és érvényesítési folyamat formális eredményei, amelyek jellemzően dokumentumok, például bizonyítványok vagy oklevelek formájában jelennek meg. Rögzítik azt, hogy egy adott egyén adott szaktereknek megfelelő tanulási eredményeket ért el. Ezek a tanulási eredmények számos különböző módon formális, nem formális vagy informális környezetben elérhetők, nemzeti vagy nemzetközi keretek között. A tanulási eredményekre vonatkozó információknak könnyen elérhetőnek és átláthatóknak kell lenniük.
- (3) Az egész életen át tartó tanulás európai képesítési keretrendszerének létrehozásáról szóló 2008. április 23-i európai parlamenti és tanácsi ajánlás⁽¹⁾ nyolc képesítési szintből álló, emelkedő jártassági szinteket képviselő tanulási eredményekben kifejezett közös viszonyítási keretrendszert hozott létre. Ez megfeleltetési eszközként szolgál a különböző képesítési rendszerek és szintjeik között. Az egész életen át tartó tanulás európai képesítési keretrendszerének (EKKR) célja az egyének által megszerzett képesítések átláthatóságának, összehasonlíthatóságának és hordozhatóságának javítása.
- (4) Ezen ajánlás szélesebb körű célkitűzései között szerepel az oktatási és képzési rendszerek modernizálásához való hozzájárulás, valamint a munkavállalók és a tanulók foglalkoztathatóságának, mobilitásának és társadalmi integrációjának növelése. További célja az, hogy hatékonyabban összekapcsolja a formális, nem formális és informális tanulást, és támogassa a különböző keretek között megszerzett tanulási eredmények érvényesítését.
- (5) A tagállamok tanulási eredményeken alapuló nemzeti képesítési keretrendszereket dolgoztak ki, vagy dolgoznak ki éppen, amelyeket egy úgynevezett „megfeleltetési folyamat” során összekapcsolnak az EKKR-rel. Az EKKR-ben meghatározott szintek és tanulásieredmény-leírások a különböző nemzeti rendszerekben szerzhető képesítések jobb átláthatóságát és könnyebb összehasonlíthatóságát eredményezik. Hozzájárulnak továbbá a tanulási eredményeken alapuló megközelítés felé történő általános elmozduláshoz az oktatás és képzés területén. Az EKKR-nek való megfeleltetést a nemzeti képesítési keretrendszereken keresztül kell végezni vagy ezek hiányában a nemzeti képesítési rendszereken keresztül (a továbbiakban: nemzeti képesítési keretrendszerek vagy rendszerek).

⁽¹⁾ HL C 111., 2008.5.6., 1. o.

- (6) A képzések átláthatóbbak és összehasonlíthatóbbak, ha olyan dokumentumokban jelennek meg, amelyek hivatkozást tartalmaznak az alkalmazandó EKKR-szintre, valamint tartalmazzák az elért tanulási eredmények leírását.
- (7) Az érdekelt felek széles körét be kell vonni az EKKR uniós és nemzeti szinten történő megvalósításába, biztosítandó annak széles körű támogatottságát. A legfőbb érdekelt felek: minden tanuló, az oktatási és képzésszolgáltatók, a képzési hatóságok, a minőségbiztosítási szervezetek, a munkáltatók, a szakszervezetek, a kereskedelmi kamarák, az iparkamarák és kézművesipari kamarák, a felsőfokú és szakmai képzések elismerésében részt vevő szervek, a foglalkoztatási szolgáltatók, valamint a migránsok integrációjáért felelős szolgáltatók.
- (8) Az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak benyújtott, az EKKR értékeléséről szóló 2013. december 19-i jelentésében a Bizottság megállapította, hogy az EKKR széles körben elfogadott viszonyítási pont a nemzeti képzési keretrendszerek fejlesztése, a tanulási eredményeken alapuló megközelítés megvalósítása, valamint a készségek és kompetenciák átláthatóságának és elismerésének javítása terén. Hangsúlyozta, hogy az Uniónak lehetővé kell tennie a tanulóknak és a munkavállalóknak számára, hogy láthatóbbá tegyék készségeiket és kompetenciáikat, függetlenül attól, hogy hol szereztek azokat.
- (9) A Bizottság a jelentésben megállapította továbbá, hogy az EKKR tanácsadó csoportja hatékony iránymutatást nyújtott a nemzeti megfeleltetési folyamatokkal kapcsolatban, valamint bizalmat és megértést alakított ki a részt vevő országok között. Megállapította emellett, hogy az EKKR nemzeti koordinációs pontok hatékonysága nagymértékben függ attól, hogy azok mennyire szorosan kapcsolódnak a megfeleltetési folyamat nemzeti szintű irányításához.
- (10) Tekintve, hogy az EKKR tanácsadó csoportja kedvező értékelést kapott, munkája továbbra is alapvető fontosságú ezen ajánlás következetes, koherens, átlátható és összehangolt végrehajtásához.
- (11) A készségek és képzések átláthatósága és elismerése az oktatás és a képzés terén folytatott európai együttműködés stratégiai keretrendszerének végrehajtásáról szóló, 2015. évi tanácsi és bizottsági közös jelentés (Oktatás és képzés 2020) egyik új prioritása. E jelentés hangsúlyozza, hogy a képzések átláthatóbbá és összehasonlíthatóbbá tétele érdekében az EKKR-t tovább kell fejleszteni. Az újonnan érkezett migránsok tekintetében azt is hangsúlyozza, hogy az átláthatóságot biztosító meglévő eszközök szintén segíthetnek jobban megérteni a külföldi képzéseket az Unióban, és fordítva.
- (12) A képzések iránti bizalom megerősítése, valamint a képzések megértésének és összehasonlíthatóságának javítása révén az EKKR és az annak megfeleltetett nemzeti képzési keretrendszerek vagy rendszerek támogatni tudják a meglévő elismerési gyakorlatokat. Ezáltal megkönnyíthető a tanulási és munkavállalási célokat szolgáló elismerési folyamat. A felsőoktatási képzéseknek az európai régióban történő elismeréséről szóló egyezmény értelmében elfogadott, a képzési keretrendszerek külföldi képzések elismerése során történő alkalmazásáról szóló ajánlásban foglaltaknak megfelelően az olyan átfogó képzési keretrendszerek, mint az EKKR hasznos információs eszközök lehetnek az elismerési gyakorlatok tekintetében.
- (13) A nemzeti képzési keretrendszerek és rendszerek idővel változnak, ezért az EKKR-nek való megfeleltetésüket adott esetben felül kell vizsgálni és aktualizálni kell.
- (14) Az EKKR-nek megfeleltetett nemzeti képzési keretrendszerek vagy rendszerek részét képező képzések (a továbbiakban: az EKKR valamely szintjének megfeleltethető képzések) minőségébe és szintjébe vetett bizalom elengedhetetlenül fontos a tanulók és munkavállalók ágazati és földrajzi határokon belüli és azokat átívelő mobilitásának támogatásához. Az egész életen át tartó tanulás európai képzési keretrendszerének létrehozásáról szóló 2008. április 23-i európai parlamenti és tanácsi ajánlás közös elveket tartalmazott a felsőoktatás, valamint a szakképzés minőségbiztosítására vonatkozóan. Ezek az elvek – a szubszidiaritás elvével összhangban – tiszteletben tartották azt is, hogy a tagállamok felelősségi körébe tartoznak a nemzeti képzésekre vonatkozó minőségbiztosítási intézkedések. A felsőoktatás minőségbiztosításának európai sztenderdjei és irányelvei, valamint a szakképzés európai minőségbiztosítási referenciakerete az ilyen közös elvek alapjául szolgál.
- (15) Meg lehetne vizsgálni egy olyan nyilvántartás kialakításának a lehetőségét a felsőoktatás területén kívül, amely a képzésekre vonatkozó minőségbiztosítási rendszereket ellenőrző szervezetet tartalmazná.
- (16) A kreditrendszerek segíthetnek az egyének tanulásban való előmenetelét azáltal, hogy elősegítik a rugalmas tanulási pályákat és megkönnyítik az átmenetet az oktatás és képzés különböző szintjei és típusai között, valamint a nemzeti határokon átnyúlóan, ami lehetővé teszi a tanulók számára a különböző tanulási környezetekben, így az elektronikus távoktatás, a nem formális és az informális tanulás során szerzett különböző tanulási eredmények gyűjtését és átvitelét. A tanulási eredményeken alapuló megközelítés továbbá elősegítheti a teljes képzéseknek vagy a képzések egyes elemeinek a megtervezését, nyújtását és értékelését.

- (17) A kreditrendszerek többsége mind nemzeti, mind európai szinten intézményi környezetben működik, például a felsőoktatás vagy a szakképzés keretében. Európai szinten az európai felsőoktatási térség keretében létrejött az európai kreditátviteli és -gyűjtési rendszer a felsőoktatás számára. A szakképzés számára pedig – az Európai szakoktatási és szakképzési kreditrendszer (ECVET) létrehozásáról szóló 2009. június 18-i európai parlamenti és tanácsi ajánlásnak ⁽¹⁾ megfelelően – folyamatban van az európai szakképzési kreditrendszer kialakítása. A nemzeti képesítési keretrendszerek és kreditrendszerek közötti kapcsolatokat adott esetben elő lehetne mozdítani.
- (18) Miközben a legális migrációval és a menekültüggyel kapcsolatos uniós joganyag a képesítések elismerését illetően az állampolgárokkal egyenlő bánásmódról rendelkezik, sőt – a 2011/95/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvvel ⁽²⁾ összhangban – könnyítő intézkedéseket is meghatároz a nemzetközi védelemre jogosultak tekintetében, a harmadik országok felsőfokú végzettséggel rendelkező állampolgárai körében továbbra is magas a túlképzettek és az alulfoglalkoztatottak aránya. Az Unió és a harmadik országok között a képesítések átláthatóságával kapcsolatosan megvalósított együttműködés elősegítheti a migránsok integrációját az uniós munkaerőpiacokon. Az Unióba és onnan kifelé irányuló fokozódó migrációs áramlások miatt szükséges az Unión kívül nyújtott képesítések jobb megértése és méltányos elismerése.
- (19) Az EKKR fő jellemzői, azaz a tanulási eredményeken alapuló megközelítés, a szintleírások meghatározása és az EKKR tanácsadó csoportja által kidolgozott megfeleltetési kritériumok bevezetése, világszerte ösztönző hatással vannak a nemzeti és a regionális képesítési keretrendszerek kialakítására. Egyre több harmadik ország és régió törekszik szorosabb kapcsolatok létrehozására képesítési keretrendszerük és az EKKR között.
- (20) A 2005/36/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ⁽³⁾ rendelkezik arról, hogy a Bizottság felhatalmazáson alapuló jogi aktusokkal létrehozhat a szabályozott szakmákra vonatkozó közös képzési kereteket mint a tudás, a készségek és a kompetenciák egységes körét. A közös képzési kereteknek az EKKR szintjein kell alapulniuk. Az EKKR képesítési szintjeinek való megfeleltetés nem érintheti a munkaerőpiacra való bejutást, amennyiben a szakmai képesítéseket elismerték a 2005/36/EK irányelvvel összhangban.
- (21) Az európai felsőoktatási térség képesítési keretrendszere leírja a felsőoktatás rövid (az első ciklus részét képező vagy ahhoz kötődő) ciklusának, továbbá az első, a második és a harmadik ciklusának a jellemzőit. Valamennyi ciklus leírása egy-egy állítást fogalmaz meg az adott ciklus végén megszerzett képzéshez kapcsolódó eredményekről és képességekről. Az EKKR összhangban áll az európai felsőoktatási térség képesítési keretrendszerével és annak ciklusleírásaival. Az európai felsőoktatási térség képesítési keretrendszerének rövid (az első ciklus részét képező vagy ahhoz kötődő) ciklusa, továbbá az első, a második és a harmadik ciklusa megfelel az EKKR 5–8. szintjének.
- (22) A 2241/2004/EK európai parlamenti és tanácsi határozat ⁽⁴⁾, segít az egyéneknek abban, hogy jobban be tudják mutatni készségeiket, kompetenciáikat és képesítéseiket.
- (23) A Bizottság jelenleg a készségek, kompetenciák, képesítések és foglalkozások európai osztályozásának (ESCO) kialakításán dolgozik. Ennek önkéntes alapon történő alkalmazása támogathatná a jobb kapcsolódást az oktatás és a foglalkoztatás között. A tagállamok által az EKKR összefüggésében kifejlesztett adatokat fel lehetne tölteni ezen osztályozási rendszerbe.
- (24) A nemzeti képesítési keretrendszerek vagy rendszerek EKKR-nek való megfeleltetésének folyamatára, valamint az EKKR valamely szintjének megfeleltethető képesítésekre vonatkozó információkat könnyen elérhetővé kell tenni a nyilvánosság számára. A közös adatszerkezetek és formátumok alkalmazása segítené e célkitűzés megvalósítását, és megkönnyítené a képesítésekkel kapcsolatban nyilvánosságra hozott információk megértését és felhasználását is.
- (25) Szükséges a koherencia, a komplementaritás és a szinergiák megléte nemzeti és uniós szinten egyaránt az EKKR, a nemzeti képesítési keretrendszerek vagy rendszerek, valamint a készségek, kompetenciák és képesítések átláthatóságát és elismerését támogató eszközök – többek között a minőségbiztosítást, kreditgyűjtést és -átvitelt szolgáló, valamint az európai felsőoktatási térséggel összefüggésben kidolgozott, a készségek, kompetenciák és képesítések átláthatóságát és elismerését támogató eszközök – között.

⁽¹⁾ HL C 155., 2009.7.8., 11. o.

⁽²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2011/95/EU irányelve (2011. december 13.) a harmadik országbeli állampolgárok és hontalan személyek nemzetközi védelemre jogosultként való elismerésére, az egységes menekült- vagy kiegészítő védelmet biztosító jogállásra, valamint a nyújtott védelem tartalmára vonatkozó szabályokról (HL L 337., 2011.12.20., 9. o.).

⁽³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2005/36/EK irányelve (2005. szeptember 7.) a szakmai képesítések elismeréséről (HL L 255., 2005.9.30., 22. o.).

⁽⁴⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2241/2004/EK határozata (2004. december 15.) a képesítések és a szakmai alkalmasság átláthatóságának egységes közösségi keretéről (Europass) (HL L 390., 2004.12.31., 6. o.).

- (26) Az EKKR kidolgozásának teljes mértékben összhangban kell állnia az oktatás és a képzés terén folytatott európai együttműködés stratégiai keretrendszerével („Oktatás és képzés 2020”), valamint az oktatás és képzés terén létrejövő jövőbeli európai stratégiai keretekkel.
- (27) Ez az ajánlás nem helyettesíti vagy határozza meg a nemzeti képesítési keretrendszereket vagy rendszereket. Az EKKR nem ír le egyedi képesítéseket vagy egyéni kompetenciákat, így egy bizonyos képesítést a megfelelő nemzeti képesítési rendszereken keresztül kell az EKKR megfelelő szintjére vonatkoztatni.
- (28) Ez az ajánlás megerősíti az EKKR-t mint olyan közös viszonyítási keretrendszert, amely tanulási eredményekben kifejezett nyolc szintből áll, és amely megfeleltetési eszközként szolgál a különböző képesítési keretrendszerek vagy rendszerek és azok szintjei között.
- (29) Tekintettel nem kötelező jellegére, ez az ajánlás megfelel a szubszidiaritás és az arányosság elvének, mivel támogatja és kiegészíti a tagállamok intézkedéseit a képesítések átláthatóságának, összehasonlíthatóságának és hordozhatóságának javítását célzó további együttműködésük elősegítése révén. Az ajánlást a nemzeti joggal és gyakorlattal összhangban kell végrehajtani,

AJÁNLIJA A TAGÁLLAMOKNAK, HOGY NEMZETI SAJÁTÓSÁGAIKNAK MEGFELELŐEN:

1. Használják az EKKR-t a nemzeti képesítési keretrendszerek vagy rendszerek megfeleltetésére, valamint a nemzeti képesítési keretrendszerek vagy rendszerek részét képező képesítések valamennyi típusának és szintjének az Unión belüli összehasonlítására, különösen képesítési szintjeiknek az EKKR II. mellékletben foglalt szintjeinek való megfeleltetésével, valamint a III. mellékletben foglalt kritériumok alkalmazásával.
2. A III. mellékletben foglalt kritériumok alkalmazásával és kellő figyelemmel a nemzeti sajátosságokra vizsgálják felül, és adott esetben aktualizálják nemzeti képesítési keretrendszerük vagy rendszerük szintjeinek az EKKR II. mellékletben foglalt szintjeinek történő megfeleltetését.
3. Biztosítsák, hogy az EKKR valamely szintjének megfeleltethető képesítések összhangban állnak a IV. mellékletben foglalt közös minőségbiztosítási elvekkel, a nemzeti képesítésekre vonatkozó nemzeti minőségbiztosítási elvek sérelme nélkül.
4. Adott esetben mozdítsák elő a kreditrendszerek és a nemzeti képesítési keretrendszerek vagy rendszerek közötti kapcsolatokat – figyelembe véve az V. mellékletben foglalt, kreditrendszerekre vonatkozó közös elveket –, azon nemzeti határozatok sérelme nélkül, amelyek i. a kreditrendszerek felhasználására vonatkoznak és ii. a kreditrendszereket összekapcsolják a nemzeti képesítési keretrendszerekkel vagy rendszerekkel. Az említett közös elvek nem vezetnek a képesítések automatikus elismeréséhez.
5. Adott esetben hozzanak intézkedéseket annak érdekében, hogy az illetékes hatóságok által kiadott minden új, képesítést igazoló dokumentum (pl. bizonyítvány, oklevél, bizonyítványkiegészítő, oklevélmelléklet) és/vagy képesítési jegyzék egyértelmű hivatkozást tartalmazzon az EKKR megfelelő szintjére.
6. Tegyék nyilvánosan elérhetővé a megfeleltetési folyamat eredményeit nemzeti és uniós szinten egyaránt, és – amennyiben lehetséges – biztosítsák, hogy a képesítésekre és azok tanulási eredményeire vonatkozó információk hozzáférhetőek és nyilvánosak legyenek, a VI. mellékletben szereplő adatmezők felhasználásával.
7. Ösztönözzék a szociális partnereket, az állami foglalkoztatási szolgálatokat, az oktatási szolgáltatókat, a minőségbiztosítási szervezeteket és az állami hatóságokat az EKKR használatára a képesítések összehasonlításának és az azokhoz kapcsolódó tanulási eredmények átláthatóságának támogatása érdekében.
8. Biztosítsák az EKKR nemzeti koordinációs pontok (EKKR NKP-k) által végrehajtott feladatok folytatását és koordinálását. Az EKKR NKP-k fő feladata, hogy támogatást nyújtsanak a nemzeti hatóságoknak abban, hogy a nemzeti képesítési keretrendszereket vagy rendszereket megfeleltessék az EKKR-nek, továbbá hogy az EKKR-t jobban megismertessék az egyénnel és a szervezetekkel,

AZT AJÁNLIJA, HOGY A BIZOTTSÁG, A TAGÁLLAMOKKAL ÉS AZ EKKR TANÁCSADÓ CSOPORTJÁBAN RÉSZT VEVŐ ÉRDEKELT FELEKKEL EGYÜTTMŰKÖDVE:

9. A képesítéseknek a nemzeti képesítési keretrendszereken vagy rendszereken belüli azonos szintre hozását szolgáló módszerek összehasonlításával és megvitatásával támogassa a tagállamok közötti összhangot az EKKR további megvalósítása során, a nemzeti sajátosságok kellő figyelembevételével.
10. A nemzeti sajátosságok kellő figyelembevételével, támogassa a tanulási eredmények leírására, felhasználására és alkalmazására irányuló módszerek kidolgozását a képesítések átláthatóságának, valamint megértésének és összehasonlíthatóságának javítása érdekében.
11. A következetesség biztosítása érdekében támogassa a nemzetközi képesítéseknek a nemzeti képesítési keretrendszerek vagy rendszerek révén történő azonos szintre hozásával kapcsolatos önkéntes eljárások kialakítását, valamint az ilyen eljárásokkal kapcsolatos információcserét és konzultációt a tagállamok között.

12. Dolgozzon ki az EKKR-rel kapcsolatos kommunikációra vonatkozó iránymutatásokat, különös tekintettel az EKKR-szinteknek az újonnan kiadott bizonyítványokon, okleveleken és kiegészítő dokumentumokon és/vagy képzési jegyzékekben történő feltüntetésére vonatkozóan, a bizonyítványokra és oklevelekre vonatkozó nemzeti rendszerekkel és szabályozásokkal összhangban.
13. Vizsgálja meg azon kritériumok és eljárások kidolgozásának és alkalmazásának a lehetőségeit, amelyek – a nemzetközi megállapodásokkal összhangban – lehetővé teszik a harmadik országbeli nemzeti és regionális képzési keretrendszerek összehasonlítását az EKKR-rel.
14. Vezesse be a társaktól való tanulást és a legjobb gyakorlatok tagállamok közötti cseréjét, és adott esetben, a tagállamok kérésére segítse elő a partneri tanácsadást,

A KÖVETKEZŐKET AJÁNLJA A BIZOTTSÁGNAK:

15. Gondoskodjon arról, hogy a vonatkozó uniós programok által finanszírozott intézkedések támogassák ezen ajánlás megvalósítását.
16. Biztosítsa az EKKR végrehajtásának hatékony irányítását azáltal, hogy fenntartja és teljeskörűen támogatja az EKKR 2009-ben létrehozott tanácsadó csoportját, amely a tagállamok és egyéb részt vevő országok képviselőiből áll, valamint adott esetben magában foglalja a szociális partnereket és más érdekelt feleket is. Az EKKR tanácsadó csoportjának biztosítania kell az általános koherenciát, valamint növelnie kell az átláthatóságot és a nemzeti képzési keretrendszerek vagy rendszerek EKKR-nek való megfeleltetésének folyamatába vetett bizalmat.
17. Tegyen jelentést az ezen ajánlás elfogadását követően – adott esetben a vonatkozó oktatási, képzési és foglalkoztatási szakpolitikai keretrendszerekkel összefüggésben – elért előrehaladásról.
18. A tagállamokkal együttműködve és az érdekelt felekkel folytatott konzultációt követően mérje fel és értékelje az ezen ajánlás megvalósításaként fogantatott intézkedéseket, és 2022-ig tegyen jelentést a Tanácsnak a tapasztalatokról és a jövőre vonatkozó következményekről, ideértve szükség esetén ezen ajánlás esetleges felülvizsgálatát és módosítását is.

Az egész életen át tartó tanulás európai képzési keretrendszerének létrehozásáról szóló 2008. április 23-i európai parlamenti és tanácsi ajánlás hatályát veszti.

Kelt Brüsszelben, 2017. május 22-én.

a Tanács részéről

az elnök

E. BARTOLO

I. MELLÉKLET

Fogalom meghatározások

Ennek az ajánlásnak az alkalmazásában a következő fogalom meghatározásokat kell alkalmazni:

- a) „képesítés”: értékelési és érvényesítési folyamat formális eredménye; megszerzésének feltétele, hogy egy illetékes hatóság megállapítsa, hogy az egyén adott sztenderdeknek megfelelő tanulási eredményt ért el;
- b) „nemzeti képesítési rendszer”: a tagállamnak a tanulás és más – az oktatást és képzést a munkaerőpiachoz és a civil társadalomhoz kapcsoló – mechanizmusok elismerésével kapcsolatos tevékenységének valamennyi aspektusa. Magában foglalja a minőségbiztosításhoz, az értékeléshez és a képesítések kiadásához kapcsolódó intézményi szabályozások és folyamatok kialakítását és végrehajtását. A nemzeti képesítési rendszer számos alrendszerből állhat, és magában foglalhat egy nemzeti képesítési keretrendszert is;
- c) „nemzeti képesítési keretrendszer”: a képesítések osztályozásának eszköze az elért tanulási szint meghatározására szolgáló kritériumok szerint. Célja, hogy integrálja és összehangolja a nemzeti képesítési alrendszereket, továbbá a munkaerőpiac és a civil társadalom felé növelje a képesítések átláthatóságát, hozzáférhetőségét, egymásra épülését és minőségét;
- d) „nemzetközi képesítés”: jogszerűen létrehozott nemzetközi testület (szövetség, szervezet, ágazat vagy vállalat) vagy egy nemzetközi testület nevében eljáró nemzeti testület által kiadott és egynél több országban használt képesítés, amely valamely nemzetközi testület sztenderdjei alapján értékelt tanulási eredményeket tartalmaz;
- e) „tanulási eredmények”: az ismeretek, készségek, felelősség és autonómia szempontjából meghatározott megállapítások arra vonatkozóan, hogy a tanuló egy tanulási folyamat befejezésekor mit tud, ért és képes elvégezni;
- f) „tudás”: az információk tanulással történő elsajátításának eredménye. A tudás egy munka- vagy tanulmányi területhez kapcsolódó tények, elvek, elméletek és gyakorlatok összessége. Az EKKR a tudást elméleti és/vagy tárgyi (faktuális) szempontból írja le;
- g) „készségek”: a tudás alkalmazásának és a know-how használatának képessége feladatok elvégzése és problémamegoldás céljából. Az EKKR a készségeket kognitív (logikai, intuitív és kreatív gondolkodás használata) és gyakorlati (kézügyesség és módszerek, anyagok, eszközök és műszerek használata) szempontból írja le;
- h) „felelősség és autonómia”: a tanuló képessége arra, hogy autonóm módon és felelősségteljesen alkalmazza a tudást és a készségeket;
- i) „kompetencia”: a tudás, készségek és személyes, szociális és/vagy módszertani képességek használatának bizonyított képessége munkahelyi vagy tanulási helyzetekben a szakmai és személyes fejlődés érdekében;
- j) „a nem formális és az informális tanulás eredményeinek érvényesítése”: az a folyamat, amelynek során egy illetékes hatóság megerősíti, hogy az egyén nem formális és informális tanulási környezetben, a vonatkozó szabvány alapján mért tanulási eredményeket szerzett, és amely a következő négy elkülönülő szakaszból áll: az egyén vonatkozó tapasztalatainak meghatározása párbeszéd során, dokumentáció az egyéni tapasztalat megjelenítése érdekében, e tapasztalatok formális értékelése, az értékelés eredményeinek – adott esetben részleges vagy teljes képesítéshez vezető – tanúsítása;
- k) „a tanulási eredmények formális elismerése”: az a folyamat, amelynek során az illetékes hatóság hivatalosan elismeri az elért tanulási eredményeket további tanulmányok vagy foglalkoztatás céljából i. képesítés (bizonyítvány, oklevél vagy cím) kiadásával, ii. a nem formális és az informális tanulás eredményeinek érvényesítésével, iii. egyenértékűség, kredit vagy mentesség nyújtásával;
- l) „kredit”: annak megerősítése, hogy egy illetékes hatóság az elfogadott szabvány alapján értékelte és érvényesítette az adott képesítésnek egy összefüggő tanulási eredményekből álló részét; a kreditet az illetékes hatóságok akkor adják, amikor az egyén elérte a meghatározott tanulási eredményeket, és ezt megfelelő értékelések igazolják; a kredit mennyiségi értékkel fejezhető ki (pl. kreditek vagy kreditpontok), amely jelzi azt a becsült munkamennyiséget, amelyet egy egyénnek jellemzően el kell végeznie a kapcsolódó tanulási eredmények eléréséhez;

- m) „*kreditrendszerek*”: a kredit(ek) elismerésének megkönnyítésére szolgáló, az átláthatóságot elősegítő eszköz. Ezek a rendszerek magukban foglalhatnak többek között egyenértékűségeket, felmentéseket, gyűjthető és átvihető egységeket/modulokat, a tanulási pályák személyre szabására képes szolgáltatók autonómiáját, valamint a nem formális és az informális tanulás eredményeinek érvényesítését;
- n) „*kreditátvitel*”: az a folyamat, amelynek során azoknak az egyéneknek, akik krediteket gyűjtöttek össze egy bizonyos környezetben, lehetőségük van arra, hogy ezeket a krediteket értékeltesék és elismertessék egy másik környezetben.
-

Az európai képesítési keretrendszer (EKKR) szintjeit leíró jellemzők

Mind a 8 szintet a leíró jellemzők egy-egy csoportja határozza meg, amely képesítési rendszertől függetlenül jelzi az adott szintű képesítéseknek megfelelő tanulási eredményeket.

	Tudás	Készségek	Felelősség és autonómia
	Az EKKR a tudást elméleti és/vagy tárgyi (faktuális) szempontból írja le.	Az EKKR a készségeket kognitív (logikai, intuitív és kreatív gondolkodás használata) és gyakorlati (kézügyesség és módszerek, anyagok, eszközök és műszerek használata) szempontból írja le.	Az európai képesítési keretrendszerrel összefüggésben a felelősség és autonómia a tanuló azon képességére utal, hogy autonóm módon és felelősségteljesen alkalmazza a tudást és a készségeket
1. szint Az 1. szintre vonatkozó tanulási eredmények:	alapvető általános tudás	egyszerű feladatok elvégzéséhez szükséges alapvető készségek	közvetlen felügyelet mellett, szervezett körülmények között végzett tanulás vagy munka
2. szint Az 2. szintre vonatkozó tanulási eredmények:	alapvető tárgyi tudás valamely munka- vagy tanulmányi területen	releváns információk – egyszerű szabályok és eszközök használatával történő feladatvégzés és rutin problémamegoldás érdekében történő – alkalmazásához szükséges alapvető kognitív és gyakorlati készségek	felügyelet mellett, korlátozott mértékű autonómiával végzett tanulás vagy munka
3. szint Az 3. szintre vonatkozó tanulási eredmények:	tények, elvek, folyamatok és általános fogalmak ismerete valamely munka- vagy tanulmányi területen	egy sor kognitív és gyakorlati készség alapvető módszerek, eszközök, anyagok és információk kiválasztásával és alkalmazásával járó feladatok elvégzéséhez és problémák megoldásához	felelősség vállalása feladatok elvégzéséért a munka vagy tanulás során a saját viselkedés körülményekhez való igazítása problémamegoldáskor
4. szint Az 4. szintre vonatkozó tanulási eredmények:	tárgyi és elméleti tudás széles összefüggésekben, valamely munka- vagy tanulmányi területen belül	egy sor kognitív és gyakorlati készség egy munka- vagy tanulmányi terület specifikus problémáinak megoldásához	önálló tevékenységszervezés az általában előre látható, ám adott esetben változó munka- vagy tanulmányi környezet iránymutatása szerint mások rutinmunkájának felügyelete korlátozott felelősségvállalással a munka- vagy tanulmányi tevékenységek értékeléséért és javításáért

	Tudás	Készségek	Felelősség és autonómia
5. szint (*) Az 5. szintre vonatkozó tanulási eredmények:	átfogó, szakosodott tárgyi és elméleti tudás valamely munka- vagy tanulmányi területen, illetve e tudás határainak ismerete	egy sor olyan átfogó kognitív és gyakorlati készség, amely elvont problémák kreatív megoldásainak kidolgozásához szükséges	vezetés és felügyelet gyakorlása olyan munka- vagy tanulmányi tevékenységek kontextusában, ahol előre nem látható változások lépnek fel önmaga és mások teljesítményének felülvizsgálata és fejlesztése
6. szint (**) Az 6. szintre vonatkozó tanulási eredmények:	valamely munka- vagy tanulmányi terület magas szintű ismerete, elméletek és elvek kritikai megértésével	szakmai magabiztosságot és az innovációt bizonyító fejlett készségek, amelyek a specializálódott munka- vagy tanulmányi területen összetett és előre nem látható problémák megoldásához szükségesek	összetett technikai vagy szakmai tevékenységek vagy projektek vezetése, felelősség vállalása a döntéshozatalért előre nem látható munka- vagy tanulmányi helyzetekben felelősség vállalása egyének vagy csoportok szakmai fejlődésének irányításáért
7. szint (***) Az 7. szintre vonatkozó tanulási eredmények:	kiemelten szakosodott tudás, részben valamely munka- vagy tanulmányi terület legfrissebb fejleményeinek ismeretével, amely eredeti megközelítések és/vagy kutatások alapjául szolgálhat kritikus tudatosság a tudáshoz kapcsolódó kérdésekben valamely területen, valamint különböző területek kapcsolódásainál	a kutatásban és/vagy az innovációban új tudás és eljárások kifejlesztéséhez, valamint a különböző területekhez tartozó tudás integrálásához szükséges, szakosodott problémamegoldó készségek	összetett, előre nem látható és új stratégiai megközelítéseket igénylő munka- vagy tanulási kontextusok vezetése és átalakítása felelősség vállalása a csoport szakmai tudásához vagy gyakorlatához való hozzájárulásért és/vagy stratégiai teljesítményének értékeléséért
8. szint (****) Az 8. szintre vonatkozó tanulási eredmények:	a tudás jelenlegi határait feszegető ismeretek valamely munka- vagy tanulmányi területen és a területek kapcsolódásainál	a kutatás és/vagy az innováció kritikus problémáinak megoldásához, valamint a létező tudás vagy szakmai gyakorlat kiterjesztéséhez és újradefiniálásához szükséges legfejlettebb és legspecializáltabb készségek és technikák, többek között a szintetizálás és az értékelés képessége	a munka- vagy tanulmányi kontextus – beleértve a kutatást – élvonalában új elképzelések vagy folyamatok kifejlesztésénél mutatott kiemelkedő tekintély, innovációs képesség, autonómia, tudományos és szakmai feddhetetlenség és folyamatos elkötelezettség

Az európai felsőoktatási térség képesítési keretrendszerének való megfelelés

Az európai felsőoktatási térség képesítési keretrendszere három ciklusra vonatkozóan szolgál leírásokkal, amelyeket a bolognai folyamat keretében a felsőoktatásért felelős miniszterek 2005. májusi bergeni ülésükön fogadtak el. Valamennyi ciklusleírás egy-egy általános állítást fogalmaz meg az adott ciklus végét jelentő képesítéshez kötődő eredményekkel és képességekkel kapcsolatos tipikus elvárásokról.

(*) A rövid (az első ciklus részét képező vagy ahhoz kötődő) ciklus leírása – amelyet a bolognai folyamat részeként a közös minőségi kezdeményezés keretében alakítottak ki – az EKKR 5. szintű tanulási eredményeinek felel meg.

(**) Az első ciklus leírása az EKKR 6. szintű tanulási eredményeinek felel meg.

(***) A második ciklus leírása az EKKR 7. szintű tanulási eredményeinek felel meg.

(****) A harmadik ciklus leírása az EKKR 8. szintű tanulási eredményeinek felel meg.

III. MELLÉKLET

A nemzeti képesítési keretrendszerek vagy rendszerek európai képesítési keretrendszernek (EKKR) való megfeleltetésére vonatkozó kritériumok és eljárások

1. Az illetékes hatóságok egyértelműen meghatározzák és közzéteszik a megfeleltetési folyamatban érintett összes nemzeti szervezet feladatkörét és/vagy jogi illetékességét.
2. Egyértelmű és bizonyítható kapcsolat van a nemzeti képesítési keretrendszerekben vagy rendszerekben szereplő képesítési szintek és az EKKR szintleírásai között.
3. A nemzeti képesítési keretrendszerek vagy rendszerek és az azokban szereplő képesítések a tanulási eredmények elvén és célkitűzésein alapulnak, és kapcsolódnak a nem formális és informális tanulás eredményeinek érvényesítésére vonatkozó intézkedésekhez, valamint – adott esetben – a kreditrendszerekhez.
4. A képesítéseknek a nemzeti képesítési keretrendszerbe történő felvételére vagy a képesítéseknek a nemzeti képesítési rendszerben elfoglalt helyének leírására szolgáló eljárások átláthatóak.
5. Az oktatás és képzés nemzeti minőségbiztosítási rendszere(i) a nemzeti képesítési keretrendszerekre vagy rendszerekre vonatkozik (vonatkoznak), és összhangban áll(nak) az ennek az ajánlásnak a IV. mellékletében meghatározott minőségbiztosítási elvekkel.
6. A megfeleltetési folyamat magában foglalja a megfelelő minőségbiztosítási szervezetek kinyilvánított egyetértését a tekintetben, hogy a megfeleltetési jelentés összhangban áll a vonatkozó nemzeti minőségbiztosítási intézkedésekkel, rendelkezésekkel és gyakorlattal.
7. A megfeleltetési folyamat nemzetközi szakértők részvételével zajlik, és a megfeleltetési jelentések tartalmazzák legalább kettő, két különböző országból származó nemzetközi szakértőnek a megfeleltetési folyamatra vonatkozó írásbeli nyilatkozatát.
8. Az illetékes hatóság vagy hatóságok tanúsítják a nemzeti képesítési keretrendszerek vagy rendszerek EKKR-nek való megfeleltetését. A megfeleltetést és az azt alátámasztó bizonyítékokat leíró átfogó jelentést, amely minden egyes kritériummal külön foglalkozik, az illetékes hatóságok, köztük az EKKR-rel foglalkozó nemzeti koordinációs pontok közzéteszik. Ugyanez a jelentés felhasználható az európai felsőoktatási térség képesítési keretrendszere felé történő öntanúsításra, ez utóbbinak az öntanúsításra vonatkozó kritériumaival összhangban.
9. A tagállamok és az egyéb részt vevő országok a megfeleltetési jelentés elkészítését vagy a jelentés frissítését követő 6 hónapon belül közzéteszik a megfeleltetési jelentést, és összehasonlítás céljából tájékoztatást nyújtanak a megfelelő európai portálon.
10. A megfeleltetési folyamat befejeződését követően a nemzeti képesítési keretrendszerek vagy rendszerek részét képező képesítésekre vonatkozó, az illetékes hatóságok által kiadott minden új dokumentumnak (pl. bizonyítvány, oklevél, bizonyítványkiegészítő, oklevélmelléklet) és/vagy képesítési jegyzéknek – a nemzeti képesítési keretrendszerek vagy rendszerek útján – egyértelmű hivatkozást kell tartalmaznia az EKKR megfelelő szintjére.

IV. MELLÉKLET

Az európai képesítési keretrendszernek (EKKR) megfeleltethető nemzeti képesítési keretrendszerek vagy rendszerek részét képező képzések minőségbiztosítási elvek

Az EKKR valamely szintjének megfeleltethető összes képzés esetében az azok minőségébe és szintjébe vetett bizalom növelése érdekében minőségbiztosítást kell végezni.

A nemzeti sajátosságokkal összhangban és az ágazati különbségeket figyelembe véve, az EKKR valamely szintjének megfeleltethető képzések minőségbiztosítása ⁽¹⁾ ⁽²⁾:

1. során meg kell vizsgálni a képzések megtervezését, valamint a tanulási eredményeken alapuló megközelítés alkalmazását;
2. során biztosítani kell az elfogadott és átlátható, tanulási eredményeken alapuló szabványok szerinti érvényes és megbízható értékelést, továbbá meg kell vizsgálni a tanúsítási folyamatot;
3. visszacsatolási mechanizmusokat és eljárásokat kell, hogy tartalmazzon a folyamatos fejlődés érdekében;
4. során be kell vonni az összes érdekelt felet a folyamat valamennyi szakaszában;
5. következetes, önértékelést és külső értékelést is tartalmazó értékelési módszerekből kell, hogy álljon;
6. szerves részét kell, hogy képezze az EKKR valamely szintjének megfeleltethető képzéseket kiadó testületek belső irányításának, ideértve az alvállalkozásba adott tevékenységeket is;
7. egyértelmű és mérhető célkitűzéseken, szabványokon és iránymutatásokon kell, hogy alapuljon;
8. során megfelelő források révén támogatást kell nyújtani;
9. magában kell, hogy foglalja a minőségbiztosítást végző, már létező külső ellenőrző szervezetek vagy ügynökségek rendszeres felülvizsgálatát;
10. magában kell, hogy foglalja az értékelési eredményekhez való elektronikus hozzáférést.

⁽¹⁾ Ezek a közös elvek teljes mértékben összhangban állnak a felsőoktatás minőségbiztosításának európai sztenderdjeivel és irányelveivel, valamint a szakképzés európai minőségbiztosítási referenciakeretével (EQAVET).

⁽²⁾ A nemzeti sajátosságoktól függően az említett elvek adott esetben nem alkalmazandók az általános képzésre.

V. MELLÉKLET

Az európai képesítési keretrendszernek (EKKR) megfeleltethető nemzeti képesítési keretrendszerekhez vagy rendszerekhez kapcsolódó kreditrendszerekre vonatkozó elvek ⁽¹⁾

Az a cél, hogy az EKKR és a nemzeti képesítési keretrendszerek vagy rendszerek a tanulási eredményeken alapuló megközelítés alkalmazásával hatékonyabban támogassák az egyének mobilitását i. a különböző oktatási és képzési szintek között ii. az oktatási és képzési ágazatokon belül, illetve azok között iii. az oktatás és képzés, valamint a munkaerőpiac között és iv. a határokon belül és azokon átnyúlóan. Azon nemzeti határozatok sérelme nélkül, amelyek i. a kreditrendszerek felhasználására vonatkoznak és ii. a kreditrendszereket összekapcsolják a nemzeti képesítési keretrendszerekkel vagy rendszerekkel, a különböző kreditrendszereknek adott esetben a nemzeti képesítési keretrendszerekkel vagy rendszerekkel összehangoltan kell működniük az átmenetek elősegítése és az előrehaladás megkönnyítése érdekében. Ennek érdekében a nemzeti képesítési keretrendszerekhez vagy rendszerekhez kapcsolódó kreditrendszereknek adott esetben tiszteletben kell tartaniuk a következő elveket:

1. A kreditrendszereknek az egyes tanulók javát szolgáló rugalmas tanulási pályákat kell támogatniuk.
2. A képesítések megtervezése és kidolgozása során következetesen kell alkalmazni a tanulási eredményeken alapuló megközelítést a képesítések (elemei) átvitelének és a tanulásban történő előrehaladásnak az elősegítése érdekében.
3. A kreditrendszereknek az intézményi és nemzeti határokon átnyúlóan elő kell segíteniük a tanulmányi eredmények átvitelét és a tanulók előrehaladását.
4. A kreditrendszereket egyértelműen meghatározott és átlátható minőségbiztosítással kell alátámasztani.
5. Az egyének által megszerzett krediteket dokumentálni kell, megjelölve az elért tanulási eredményeket, a kreditet adó illetékes intézményt, valamint – adott esetben – a kapcsolódó kreditértéket.
6. Szinergiákat kell kialakítani a kreditátviteli és -gyűjtési rendszerek, valamint a korábbi tanulmányok érvényesítése céljából tett intézkedések között, és ezeknek együtt kell működniük a kreditátvitel és az előrehaladás megkönnyítése érdekében.
7. A kreditrendszereket fejleszteni és javítani kell az érdekelt felekkel folytatott megfelelő nemzeti és uniós szintű együttműködésen keresztül.

⁽¹⁾ Ezek a közös elvek teljes mértékben összhangban állnak az európai kreditátviteli és -gyűjtési rendszerrel (ECTS) és az európai szakképzési kreditrendszerrel (ECVET).

VI. MELLÉKLET

Az EKKR valamely szintjének megfeleltethető képzésekre vonatkozó információk elektronikus közzétételéhez használt adatmezők elemei

ADATOK		Kötelező/ Opcionális	
A képzés megnevezése		Kötelező	
Szakterület (*)		Kötelező	
Ország/Régió (kód)		Kötelező	
EKKR-szint		Kötelező	
A képzés leírása (***)	vagy	Tudás	Kötelező
		Készségek	Kötelező
		Felelősség és autonómia	Kötelező
	vagy	Szabad szövegmező annak leírására, hogy a tanulónak mit kell tudnia, értenie és mit kell tudnia elvégezni	Kötelező
Igazoló szerv vagy illetékes hatóság (**)		Kötelező	
Kreditpontok/a tanulási eredmények eléréséhez szükséges feltételezett munkaterhelés		Opcionális	
Belső minőségbiztosítási folyamatok		Opcionális	
Külső minőségbiztosítási/szabályozó szervezet		Opcionális	
A képzésre vonatkozó további információk		Opcionális	
Információforrás		Opcionális	
Hivatkozás a megfelelő kiegészítő dokumentumokra		Opcionális	
A képzés URL-címe		Opcionális	
Tájékoztatás nyelve (kód)		Opcionális	
Felvételi követelmények		Opcionális	
Lejárat dátuma (adott esetben)		Opcionális	

ADATOK		Kötelező/ Opcionális
A képzés megszerzésének módjai		Opcionális
Foglalkozásokkal vagy foglalkozási területekkel való kapcsolat		Opcionális

(*) ISCED FoET2013

(**) Az igazoló szervre vagy az illetékes hatóságra vonatkozóan minimálisan megkövetelt információknak elő kell segíteniük a kapcsolódó információk megtalálását, ideértve a nevüket vagy adott esetben az igazoló szervek vagy az illetékes hatóságok csoportjának a nevét, kiegészítve az URL-címmel vagy a kapcsolattartási adatokkal.

(***) A leírásra szabad szövegmezők szolgálnak, nem kell előre megadott standard terminológiát használni, továbbá nem kötelező a tagállamok számára, hogy a leírást más uniós nyelvekre lefordítsák.